

ปัจจัยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชน ของเทศบาลตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ

Factors for Strengthening the Decentralization and the People's Politics of
the Sub-District Municipality in Chaiyaphum Province

พิทักษ์พงษ์ กางการ¹

Pitukpong Kangkarn

Received: February 22, 2022

Revised: April 19, 2022

Accepted: April 21, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ และ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาวิจัยจาก (1) การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาชุมชน ได้แก่ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ บทความวารสาร เอกสาร กฎและข้อบังคับทั้งที่เป็นเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนติดต่อบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น เพื่อรวบรวมข้อมูลมาอ้างอิงประกอบการศึกษา (2) การศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ จำนวน 12 คน และการเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกระบวนการ นำข้อมูลมาหาค่านัยสำคัญเพื่อสรุปอภิปราย ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 1.1) ปัจจัยผู้นำชุมชน อุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 1.2) ปัจจัยสมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาทของกรรมการชุมชน 1.3) ปัจจัยชุมชนมีกระบวนการบริหารงานในชุมชนที่ชัดเจน 1.4) ปัจจัยชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง 1.5) ปัจจัยชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาล 1.6) ปัจจัยชุมชนมีลักษณะพื้นที่ทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่ม และ 1.7) ปัจจัยชุมชนกับเทศบาลมีความร่วมมือกัน และ 2) ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน คือ 2.1) ยังขาดการ

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; Chaiyaphum Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: ptk_10@hotmail.com, Tel.082-1341311

สนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่ และ 2.2) การกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณสำหรับเงินอุดหนุนชุมชนยังมีจำกัด

คำสำคัญ: การเสริมสร้างความเข้มแข็ง, การกระจายอำนาจ, การเมืองภาคประชาชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the factors affecting the strengthening of decentralization and the people's politics of the sub-district municipality in Chaiyaphum Province; and 2) to study the problems and obstacles of strengthening the decentralization and the People's Politics of Sub-District Municipality in Chaiyaphum Province. This was a qualitative research by studying (1) study from related documents to know the guidelines for community development, such as books, research papers, articles, journals, documents, rules and regulations both in Thai and foreign languages as well as contacting people who had experience in community and local development to collect data for reference in the study; (2) field study by conducting in-depth interviews with a designated population of 12 people and observing and participating in the process. Then data were brought to find significance to conclude the discussion. The results of the research found that 1) the factors for strengthening the decentralization and the people's politics of the sub-district municipality In Chaiyaphum Province consisted of: 1.1) the community factors with dedication and good human relations; 1.2) the community member factors accepted the role of community committee; 1.3) the community factors had a clear administrative process in the community; 1.4) the community factors had high self-reliance potential; 1.5) the community factors had been allocated a budget from the municipality; 1.6) the community factors had physical space characteristics that facilitated integration; and 1.7) the community factors were cooperating with the municipality; and 2) the obstacles affecting the strength of the community were 2.1) lack of support from other government agencies in the area; and 2.2) the budget framework for community subsidies was limited.

Keywords: Strengthening, Decentralization, People's Politics

บทนำ

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย คือ หลักการถือว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชนประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอริปไตย ซึ่งเป็นอำนาจ

สูงสุดในการปกครอง โดยยึดหลักการ คือ อำนาจอธิปไตยของปวงชนและการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน (บุญยรงค์ นิลวงศ์, 2548) นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลง การปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ในปี พ.ศ. 2475 นั้น การปกครองประเทศเป็นแบบเน้นการรวมศูนย์อำนาจการปกครองเข้าสู่ส่วนกลาง (Centralization) การรวบอำนาจการปกครองดังกล่าว ก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในทางการปกครองก็จริง แต่ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนทางปกครองอยู่เป็นอย่างมาก อันเป็นอุปสรรคสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางทางการปกครอง โดยมีความเชื่อว่าหากประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการปกครองแล้วก็จะทำให้ระบบการปกครองนั้นสามารถ ตอบสนองผลประโยชน์ และความ เป็นอยู่ที่ดี (Well-Being) (John-Mary Kazuya, 2003)

การพัฒนาประเทศโดยยึดพื้นที่ชุมชนเขตเมืองเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้เป็นเมืองที่น่าอยู่เหมาะสมต่อการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทั่วถึงและเป็นการสร้างฐานทางเศรษฐกิจและรายได้จากพื้นที่เศรษฐกิจใหม่มากขึ้น สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) การพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเมืองเพื่อเชื่อมโยง เชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมือง ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่จังหวัดที่กำลังเติบโตเป็นเมืองซึ่งจะเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่น ภายในประเทศและตามยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการขับเคลื่อนทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร ไปสู่การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีศักยภาพรองรับการค้า การลงทุนการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ได้ โดยการดำเนินการของภาครัฐนั้นอาจไม่เพียงพอ ต้องอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเป็นฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม และสร้าง กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต โดยต้องใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในทุก ภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ชุมชน” ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่จะพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของเมือง ให้น่าอยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยคำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” นั้น เป็นคำจำกัดความที่หมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ ต้องการที่จะพัฒนาชุมชนตนเองไปสู่สิ่งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของคนในชุมชนว่ามีความสามารถบริหารจัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยชุมชนเข้มแข็ง นั่นคือชุมชนที่ประชาชนมีความสามัคคี มีส่วนร่วมในการดำเนินการของชุมชน สมาชิกในชุมชนใช้ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ประชาชนใน ชุมชนให้ความร่วมมือในการทำงานระหว่างชุมชนกับเทศบาล สมาชิกในชุมชนมีจิตอาสาและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพราะทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกันกล่าวคือ “ชุมชน” คือ กลุ่มคนที่อยู่รวมกันตามพื้นที่ตามภูมิศาสตร์ หรือกลุ่มคนที่อยู่รวมตัวกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่ทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน โดยมีโครงสร้างและวัตถุประสงค์การดำเนินการของสมาชิกในชุมชนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยสมาชิกในชุมชนมีความตระหนักในเอกลักษณ์ของชุมชน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน

ซึ่งสมาชิกในชุมชนเองมีส่วนในการกระทำต่อสภาวะแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของตนโดยปรับปรุงแก้ไข สร้างที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์หรือทำลายความเป็นชุมชน ในความเป็นชุมชนก็มีบริบทที่แตกต่างหลากหลายไปตามสภาพของสังคมและความเจริญของชุมชนนั้น ๆ โดยสามารถแบ่งความเจริญเติบโตของชุมชนได้เป็น 2 ประเภทตามจำนวนประชากรและความเข้มข้นทางเศรษฐกิจของชุมชน คือ ชุมชนชนบท และชุมชนในเมือง ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหากไม่มีมีการแก้ไขอย่างจริงจัง หรือขาดแนวทางการ ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในตนเอง ชุมชนก็จะไม่สามารถสะท้อนปัญหาที่แท้จริงออกมาได้อย่างชัดเจน การแก้ไขปัญหาจะทำแค่เฉพาะบางเรื่อง บางจุดที่เร่งด่วน ไม่มีการบูรณาการแก้ไขปัญหาใน ระยะเวลาแบบภาพรวม (Holistic) จึงทำให้ระบบความคิดในการแก้ไขปัญหาไม่ได้เชื่อมโยงไปสู่แนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ “ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง” เป็นชุมชนที่มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการรวมกลุ่มองค์กรในชุมชน ผู้นำมีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชน มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม มีอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ครอบครัวมีความอบอุ่น รักใคร่ปรองดองกัน มีความอบอุ่น รักใคร่ปรองดองกัน อยู่พร้อมหน้าและมีสุขภาพที่แข็งแรง สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาภายในชุมชนได้ด้วยการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ ชุมชนเข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนจะต้องมีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมและมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาหรือร่วมกันพัฒนา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกในชุมชน โดยสามารถบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือดำเนินกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ได้ด้วย ชุมชนเองรวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตในชุมชนได้

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจของการเมืองภาคประชาชนเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิเนื่องจากมองเห็นว่าประชาชนมีอาชีพที่หลากหลายขนาดของชุมชนเป็นชุมชนใหญ่ มีความแตกต่างกันทางด้านอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และแนวคิดทางการเมือง ตลอดจนความแตกต่างของชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจ มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารหลายช่องทาง ที่มีคุณภาพในการตัดสินใจ มีกลุ่มองค์กรหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มฅาปนกิจ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์บริการ เป็นต้นซึ่งผลการวิจัย ครั้งนี้เทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลขนาดใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ ให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาชุมชน ได้แก่ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ บทความ วารสาร เอกสาร กฎ และข้อบังคับทั้งที่เป็นเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตลอดจนติดต่อบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อรวบรวมข้อมูลมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชน ทั้งสองแห่ง โดยการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ และการเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกระบวนการ (Participant Observation) นำข้อมูลมาหาค่านัยสำคัญเพื่อสรุปอภิปรายผลการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีผู้ประสานงานในแต่ละชุมชนเป็นผู้ช่วยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อเท็จจริง ผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามกับผู้ประสานงานในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบบเป็นคำถามแบบมีโครงสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาวิจัยที่ต้องการศึกษา

2. การสังเกตการณ์แบบไม่กำหนดกรอบไว้ล่วงหน้า (Unstructured Observation) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิดในการพัฒนาชุมชนเมืองของชุมชนต้นแบบ (Best Practice)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายการเก็บข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยกรรมการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารเทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนในฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลการสนับสนุนชุมชนในด้านงบประมาณต่าง ๆ

2. ประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลลาดใหญ่ ได้แก่ ประธานชุมชน และกรรมการชุมชนในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนที่ศึกษาและมีส่วนร่วมในสนับสนุน การตัดสินใจ ในนโยบายหรือการกระทำของชุมชน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลที่ได้รับจากการลงวิจัยภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และหาค่าความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีการและขั้นตอนโดยผู้วิจัยจะนำข้อมูล พื้นฐานที่

ได้รับจากผลจากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยก็จะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Inductive) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ และปัญหาและอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยผู้นำชุมชนอุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี พบว่า ผู้นำชุมชนที่ทำงานด้วยการอุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะส่งผลต่อสมาชิกในชุมชนให้เกิดความรัก ความสามัคคี เกื้อหนุนกันระหว่างสมาชิกในชุมชน เพราะมีการให้เกียรติในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ดังคำกล่าวต่อไปนี้ “การมีผู้นำชุมชนที่เสียสละ มีคณะกรรมการชุมชนที่เข้มแข็งและสมาชิกในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งเทศบาลตำบลลาดใหญ่ที่เข้ามามีส่วนร่วมต่อการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน”

1.2 ปัจจัยสมาชิกในชุมชนยอมรับในบทบาทของคณะกรรมการชุมชน พบว่า สมาชิกในชุมชนได้ให้การยอมรับต่อบทบาทของสมาชิกในชุมชน เนื่องจากการให้เกียรติต่อกันและการใช้วาจาที่สุภาพของกรรมการชุมชนทำให้ สมาชิกมีความเกรงใจต่อคณะกรรมการชุมชน และการเลือกคณะกรรมการชุมชนโดยเลือกมาจากหลายช่วงอายุ ไม่มีการเล่นพรรคเล่นพวกมาทำงานชุมชน โดยจะต้องมีการคัดเลือกคณะกรรมการ ชุมชนที่มาจากองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการชมรม ผู้สูงอายุ ชมรมแอโรบิก คณะทำงานอาสาสมัคร สาธารณสุขพื้นฐาน อาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยการเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งกรรมการชุมชนที่ได้รับ ส่งผลให้ชุมชนมีความรักความสามัคคี เกื้อหนุนกัน เพราะสมาชิกในชุมชนจะให้ความเคารพใน คณะกรรมการชุมชนและให้ความช่วยเหลือ คณะกรรมการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

1.3 ปัจจัยชุมชนมีกระบวนการบริหารงานในชุมชนที่มีความชัดเจน พบว่า กระบวนการบริหารงานในชุมชนมีผลต่อการประสานงานระหว่างสมาชิกของชุมชนในเขตเมือง โดยในสังคมชุมชนที่มีข้าราชการเป็นเจ้าบ้านในพื้นที่ทั้งหมด โดยอาศัยการทำงานในลักษณะไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยน การประสานงานจะใช้ได้ผลมากกว่าการดำเนินการแบบเป็นทางการ โดยเฉพาะการนำระบบอาวุโสมาใช้ในชุมชน และการให้เกียรติซึ่งกันและกันจะทำให้การติดต่อระหว่างสมาชิกในชุมชนจะทำให้มีการหวงแหนในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีการแก้ไขปัญหา ร่วมกันโดย ส่วนรวม

1.4 ปัจจัยชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง พบว่า เป็นชุมชนที่เน้นการลดการพึ่งพาจากหน่วยงานของรัฐ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน หรือการจัดซื้อ/จัดจ้างในชุมชน

จะมีวิธีการโดยการปรึกษาหารือกับสมาชิกในชุมชนของตนเอง และขอความร่วมมือสมาชิกในชุมชน เพื่อร่วมแรงร่วมใจในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 ปัจจัยชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาล พบว่า ก่อนที่ชุมชนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาล จะมีการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนและสมาชิกเพื่อ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม เพราะการจัดทำโครงการต่าง ๆ ต้อง สามารถสนองตอบต่อปัญหาของชุมชนหรือความต้องการของชุมชน

1.6 ปัจจัยที่ชุมชนมีลักษณะพื้นที่ที่ทางกายภาพของชุมชนที่เอื้ออำนวยต่อการ รวมกลุ่ม พบว่า เทศบาลตำบลลาดใหญ่มีพื้นที่ทางกายภาพในการรวมกลุ่มที่หลากหลาย ได้แก่ สนามฟุตบอล ศาลาประชาคม ที่ทำการหมู่บ้าน ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนได้อย่าง ต่อเนื่อง

1.7 ปัจจัยชุมชนกับเทศบาลตำบลลาดใหญ่มีความร่วมมือกัน พบว่า มีการทำงาน ร่วมมือกันในลักษณะแบบร่วมมือร่วมใจกัน (Collaborative) เทศบาลตำบลลาดใหญ่จะให้บริการ พื้นฐานกับชุมชนเมื่อชุมชนขอความช่วยเหลือ และเทศบาลจะมอบให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนดำเนินการ ต่าง ๆ ในโครงการตั้งแต่ออกแบบโครงการ เสนอโครงการและดำเนินการตามโครงการ โดยสมาชิก ในชุมชนจะเป็นผู้ที่เข้าไปเป็นผู้ดำเนินการ ตรวจสอบ และรายงานผลเทศบาล เช่น โครงการ ช่อมแซมรางระบาย น้ำทิ้งของชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่เขียนโครงการ จนถึงขั้นประเมินผลโครงการ ดัง คำกล่าวที่ว่า “เทศบาลกับชุมชนมีความร่วมมือกันดีมาก โดยเฉพาะการที่เทศบาลเข้า มาให้ความรู้ และสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนทำให้การบริหารงานชุมชนนั้นง่าย และประชาชนในชุมชน ได้เรียนรู้ การทำงานในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งต้องประสานงานกับเทศบาลโดยตรง ยิ่งเป็นเป็นการรวมกลุ่มชุมชน ใคร ที่มีหน้าที่อะไรก็จะประสานงานกับเทศบาลในหน้าที่ของตน”

2. ปัญหาและอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมือง ภาคประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย การขาดการสนับสนุนจาก หน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่ และการกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณสำหรับเงินอุดหนุนชุมชนยังมีจำกัด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาค ประชาชนของเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยผู้นำชุมชนอุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของ ชุมชน ในด้านชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ผู้วิจัยพบว่า บุคลิกภาพของผู้นำ ชุมชนแบบ ประชาธิปไตยซึ่งยอมรับความคิดเห็นของสมาชิก และยินดีรับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานภายนอกจะส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำชุมชนกับองค์กรภายนอกซึ่งจะเข้ามา ช่วยเหลือในการพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย ชันรุ่ง (2553) พบว่า ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองและปัจจัยด้านสิ่งเร้าทางการเมือง เป็นปัจจัย

หลักที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น เทศบาลของจังหวัดนนทบุรีนอกเหนือจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.2 ปัจจัยสมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาทของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในด้านชุมชนมีความรักความสามัคคี เกื้อหนุนกัน, ชุมชนมีความมั่นคง และปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน,สมาชิกในชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยพบว่าชุมชน เมืองที่มีขนาดใหญ่สมาชิกในชุมชนจะให้ความสนใจต่อการบริหารจัดการของชุมชนตนเองน้อยมาก การตัดสินใจส่วนใหญ่จึงเกิดจากการทำงานของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งหากผลงานของคณะกรรมการ ชุมชนแสดงให้เห็นความตั้งใจจริงในการทำงานก็ทำให้ได้รับการยอมรับในบทบาทของคณะกรรมการชุมชน ทำให้สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกรรมการชุมชน เกิดเป็นความสามัคคีในชุมชนและเกิดความไว้วางใจกันในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน จนเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและช่วยให้สมาชิกในชุมชนเกิดการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อแสดงพลังในการทำงานของตนเองในแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลหาปรัตน์สังธรรม (2535) พบว่า ความเข้มแข็งของชุมชน คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนจะต้องมีความสามัคคี มีการรวมกลุ่ม มีการประสานงานระหว่างกลุ่ม เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น สามารถใช้ได้ถึงลูกหลาน ประชาชนสามารถพบคนที่สามารถเป็นผู้นำมากขึ้น มีโอกาสแสดงความสามารถและมีความรู้เรื่องการบริหารจัดการมากขึ้น

1.3 ปัจจัยชุมชนมีกระบวนการบริหารงานในชุมชนที่ชัดเจน ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของ ชุมชน ชุมชนมีความทั่วถึงทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ผู้วิจัยพบว่าชุมชนที่มีระบบการ บริหารงานในชุมชนที่ชัดเจนจะทำให้สมาชิกให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา สาธารณูปโภคและสาธารณูปการของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐานในการอยู่อาศัยของสมาชิกใน ชุมชนร่วมกันอย่างดีที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ (2550) พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง ทั้งในด้านการริเริ่มหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล

1.4 ปัจจัยชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนใน ด้านชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยพบว่าชุมชนมีความในการพึ่งพาตนเอง โดยจะอาศัยความสามารถของคณะกรรมการชุมชนและสมาชิกในชุมชนช่วยเหลือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และการดำเนินงานของชุมชนจะมีเครือข่ายองค์กรชุมชนอื่น ๆ เข้ามาให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมธีระ พรหมสถิต (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น กระบวนการมีส่วนร่วม นั้น มีความสำคัญที่จะช่วยให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ทั้งนี้กระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาไปจนถึงขั้นร่วมรับผลประโยชน์ และจะต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพของคน หรือสมาชิกที่เข้าร่วม ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม ความเสียสละ ความเป็นผู้นำ ตลอดจนการฟื้นฟูทางสังคมโดยอาศัยสื่อกิจกรรมชุมชนท้องถิ่น เวทีประชุมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่เป็นประจำ

1.5 ปัจจัยชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาลซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในด้านชุมชนมีการตัดสินใจแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยส่วนรวม, ชุมชนมีความทั่วถึงทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ผู้วิจัยพบว่างบประมาณจากเทศบาลตำบลลาดใหญ่ จำนวน 60,000 บาท ส่งผลให้ชุมชนมีการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาคือเป็นปัญหาส่วนรวมของชุมชน ได้แก่ การแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อให้เกิดเป็นโครงการจะสามารถช่วยเหลือสมาชิกได้อย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรรัตน์ มัททวิวงศ์ (2553) พบว่า 1) แนวทางการจัดการชุมชนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) แนวทางการจัดการชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม 3) แนวทางการจัดการชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน และ 4) แนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือชุมชนร่วมกัน คือ 1) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน 2) ผู้นำชุมชนที่มีความเสียสละ อดทน และสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม และ 3) การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

1.6 ปัจจัยชุมชนมีลักษณะพื้นที่ทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่มซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในด้านชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยพบว่า ชุมชนที่มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น ศาลาประชาคม หรือที่ทำการชุมชน จะส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีศูนย์กลางในการรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน นอกจากนั้นหากชุมชนมีสถานที่ออกกำลังกายหรือสนามกีฬาของชุมชน จะทำให้เกิดการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภา เมืองนก (2557) ได้กล่าวว่า กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งมีดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) กระบวนการเรียนรู้ 2) กระบวนการกลุ่ม และ 3) กระบวนการมีส่วนร่วม ในการศึกษานี้ได้เสนอแนะถึง ความจำเป็นของการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เนื่องจากการทำงานในชุมชนเมืองนั้น กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งต่าง ๆ จะดำเนินไปได้ด้วยความล่าช้า เนื่องจากชุมชนเมืองมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง ความสัมพันธ์ร่วมกันในชุมชนมีน้อยทำให้ต้องมีภาคีเครือข่ายเข้ามาเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชนก่อน นอกจากนี้ความโปร่งใสเป็นเรื่องสำคัญมาในการบริหารจัดการชุมชนเมืองนั้น ต้องมีการเก็บเอกสารสำคัญทุกอย่างไว้ เพื่อความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งต้องมีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันของสมาชิกในชุมชน และเพื่อเป็นการจัดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

1.7 ปัจจัยชุมชนกับเทศบาลมีความร่วมมือกัน ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนในด้านชุมชนมีความทั่วถึงทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ผู้วิจัยพบว่า ชุมชนเทศบาลตำบลลาดใหญ่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ให้ความร่วมมือกับเทศบาลตำบลลาดใหญ่ จะส่งผลให้ได้รับการดูแลทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในชุมชน โดยเทศบาลจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น การตัดต้นไม้ การซ่อมแซมถนน การดูแลการจัดเก็บขยะ การดูแลความสะอาดของลำคลองรวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรมอาชีพ การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ พอเพียงในชุมชน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย (2558) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักประชาธิปไตยในสังคมไทย การ

คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการผลักดันให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยในประเทศนั้น ๆ กลุ่มการมีส่วนร่วมที่แท้จริงหรือสูงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วย

2.1 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลาดใหญ่ พบว่า ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่พื้นที่ เช่น อำเภอเมืองชัยภูมิ และมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน ทำให้ขาดความรู้ทางด้านวิชาการในการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน เช่น การแก้ไขปัญหาหน้าท่วม การแก้ไขปัญหาน้ำ เสียการแก้ไขปัญหาทางด้านรายได้และความมั่นคงในอาชีพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา จันทรแดงและจางงศ์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2556) พบว่า 1) นโยบายการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน 2) ชุมชนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการทรัพยากรในชุมชนและการพัฒนาองค์กรในชุมชน 3) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบ คือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ 1) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสันับสนุน 2) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง 3) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการศึกษาพัฒนาคน พัฒนาคน พัฒนาคน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน

2.2 การสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนมีการกำหนดกรอบในการแก้ไขปัญหาของชุมชนไว้ ทำให้การนำงบประมาณไปใช้ประโยชน์ในชุมชนมีจำกัดชุมชนจึงขาดแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้สอดคล้องกับปัญหาของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิ เจริญรัฐ (2542) พบว่า 1) ด้านการจัดการชุมชนพบว่ามีการจัดตั้งกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อการวางแผนการดำเนินงานและการแก้ไขอุปสรรค ปัญหาของชุมชน คือ การขาดงบประมาณ ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ การขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินและการขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน 2) ด้านการวางแผนชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐบาลและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการวางแผนงานชุมชนระยะ 5 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน แผนพัฒนาเส้นทางคมนาคม แผนพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร การตรวจสอบกิจกรรมของแผนต่าง ๆ 3) ด้านการพัฒนาชุมชนพบว่ามีการ ปรับปรุงถนนในเขตหมู่บ้านให้เป็นถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยาง การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรการปรับปรุงระบบประปาประจำหมู่บ้านเพื่อการบริโภคและการเกษตร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน การแก้ไขปัญหาขยะและความสะอาดของชุมชน การเสริมสร้างการรวมกลุ่มและความสามัคคี ผลการศึกษาด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

พบว่า จุดแข็ง คือ เป็นแหล่งผลิตดอกไม้ประดับ กลุ่มเกษตรกรมีความรู้ มีแหล่งน้ำในการผลิต จุดอ่อนคืออุปกรณ์ล้าสมัย ไม่มีแบบแผนการผลิตขาดทักษะในการจัดมาตรฐานและแปรรูป โอกาส คือ มีหน่วยงานรัฐสนับสนุนทางวิชาการและเงิน มีการเรียนรู้ระหว่างชุมชนผลิตแหล่งอื่น อุปสรรค คือ มีโรคพืชหลายชนิด สภาพอากาศไม่อำนวยตลอดปี

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจกับการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยชุมชน คือ ชุมชนมีกระบวนการบริหารงานในชุมชนที่ชัดเจน ชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง ชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาล ชุมชนมีลักษณะพื้นที่ทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่มและชุมชนกับเทศบาลมีความร่วมมือกัน ส่วนที่ 2 ปัจจัยบุคคล คือ ผู้นำชุมชนอุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาทของกรรมการชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กระทรวงมหาดไทย ควรให้การสนับสนุนการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนมากขึ้น มีวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการตั้งองค์กรชุมชนการแต่งตั้งให้ประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชน เป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีการให้เบี้ยเลี้ยงรายเดือน ตอบแทน มีสวัสดิการในการปฏิบัติหน้าที่ หรือหลังจากพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และมีการจัดทำระเบียบที่ชัดเจนในการให้เงินอุดหนุนกับชุมชน เพื่อลดปัญหาการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ เทศบาลได้อย่างยั่งยืน

2. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตำแหน่งคณะกรรมการชุมชนให้กับสมาชิกในชุมชน จะทำให้การทำงานของคณะกรรมการชุมชนมีบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้น และทำให้กรรมการชุมชนสามารถทำหน้าที่ได้ตามที่ได้รับมอบหมายได้ดี ลดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างสมาชิกในชุมชนกับคณะกรรมการชุมชน และได้รับการยอมรับจากสมาชิกในชุมชน เกิดความมั่นใจในการทำงานของคณะกรรมการชุมชนมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขแก่สมาชิกในชุมชนและคณะกรรมการชุมชน

3. การนำทุนทรัพยากรบุคคลในระดับชุมชนและท้องถิ่นมาสนับสนุนในการทำงานร่วมกับชุมชนและเทศบาล ซึ่งจะทำให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ทักษะความสามารถ เครือข่าย ความเชี่ยวชาญงานด้านอื่น ๆ ที่หลากหลายมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ เช่น ประธานกรรมการ ชุมชนที่เป็นกรรมการบริหารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็จะมีเครือข่ายเป็นเจ้าหน้าที่ในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งเทศบาลสามารถให้บุคคลดังกล่าวมาช่วยเหลือในการวางแผน พัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จได้ หรือการมีกรรมการชุมชนที่เป็นข้าราชการ กรมชลประทานมาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาลำคลองสาธารณะในพื้นที่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ รัตนสังข์ธรรม และคณะ. (2535). *การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในวิธีดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชลธี เจริญรัฐ. (2547). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 7(7), 19-24.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ. (2550). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญรงค์ นิลวงศ์. (2548). *หัวข้อหลักการบริหารทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สี่ไทย.
- ปรียาภา เมืองนก. (2557). *กระบวนการบริหารจัดการชุมชนเมืองที่นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง: กรณีศึกษาชุมชน หมู่บ้านจัดสรรเขตปริมณฑล*. (วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรหมธีระ พรหมสถิต. (2557). *บทบาทของธนาคารต้นไม้ต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษา ธนาคารต้นไม้สาขาบางแค ตำบลวังตะกอก อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยา จันท์แดง และจ่านง อติวัฒน์สิทธิ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน. *สัปดาห์วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 18(2), 23-40.
- วีระชัย ชันรุ่ง. (2553). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับท้องถิ่นเทศบาล ในจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). (2559, 30 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 133 ตอนที่ 115 ก, หน้า 1.
- สุระชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักประชาธิปไตยในสังคมไทย*. (รายงานการอบรมหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 3). วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- อมรรัตน์ มัททวิวงศ์. (2553). *แนวทางการจัดการชุมชนหมู่บ้านจัดสรรโครงการ “บ้านฉางเพลส” เพื่อนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง*. (สารนิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Kauzya, J.-M. (2003). *Local Governance Capacity-Building for Full-Range Participation: Concepts, Frameworks and Experiences in African Countries*. West Hartford, Conn: Uumarian Press.